

Formidlingsartikel 1

Legitimeringen af national identitet blandt nydanske musikere

Af Henrik Marstal, adjunkt ved Rytmask Musikkonservatorium

Som led i mit forskningsprojekt på Rytmask Musikkonservatorium, der har titlen *Hvordan dansk rock blev dansk*, har jeg gennem 2012 arbejdet på en engelsksproget artikel om national identitet blandt nydanske musikere inden for hip hop, r'n'b og dancehall i 00'erne. Artiklen bliver udgivet i en international antologi om nordisk populærmusik, til udgivelse i foråret 2014.

Artiklen handler om hvordan *urban music*-navne som Outlandish, Natasja, Isam B. og flere andre i 00'erne for første gang nogensinde gav stemme til nydanske opfattelser og holdninger relateret til danskhed. Disse navne formåede ved hjælp af store hits som 'Man binder os på mund og hånd', 'Gi' mig Danmark tilbage' og 'I Danmark er jeg født' at kommunikere et nyt syn på hvad det ville sige at være dansker, set fra et nydansk perspektiv.

Indtil da havde det overvejende været medierne, der havde sat dagsordenen for hvordan nydanskere skulle opfattes, og deres egne opfattelser havde ikke fundet plads i medierne for alvor. Det skulle altså ændre sig i 00'erne, hvor også nydanske stand up-komikere, politikere og opinionsdannere begyndte at vinde frem.

I artiklen undersøger jeg magtrelationen mellem den politiske elite og disse nydanske kunstnere. De nævnte hits stillede alle spørgsmålstejn ved velkendte opfattelser af danskhed som defineret af den politiske elite (især Dansk Folkeparti og i lidt mindre grad Venstre) ved at redefinere dem og sætte egne dagsordener. Isam B. tog Kai Hoffmanns og Poul Schierbecks 'I Danmark er jeg født' (1926) under behandling og erklærede derved sin kærlighed til sit fædreland, velvidende at han med sin nydanske baggrund tvang lytteren til at erkende, at det at være dansk nu var blevet en betydelig mere kompleks størrelse.

Outlandish tog Poul Henningsens og Kai Normann Andersens 'Man binder os på mund og hånd' (1940) under behandling og vendte sangens betydninger komplet på hovedet: Den var oprindeligt en protestsang mod den tyske besættelse, men Outlandish lod til at se fremmedfjendske danskere og politikere som den nye besættelsesmagt, der søgte at fastholde nydanskere som dem selv i en marginaliseret outsiderposition. Men ved at synge sangen beviste de, at det ikke forholdt sig sådan længere.

Natasja tog i 'Gi' mig Danmark tilbage' de tabte værdier under behandling, som især var kendt fra 1970'ernes København, men som nu var truet. Også hun markerede med sin sang, at nydanskere kunne have stor fædrelandskærlighed, men vel at mærke med en insisteren på, at denne kærlighed kunne forenes med netop at være nydansker.

I artiklen undersøger jeg de magtspil, der udspandt sig for de to sidstnævnte sanges vedkommende, idet begge førte til kontroverser med Dansk Folkeparti på forskellig vis. Eksempelvis blev 'Man binder os på mund og hånd' første gang spillet ved kronprinseparrets store folkefest, Rock 'n' Royal, i Parken i maj 2004. Før sangen bød Outlandish Mary fra Tasmanien velkommen, men understregede det hykleriske i, at hun skulle være kronprinsesse i et indvandrerkritisk land ved at advare hende mod Pia Kjærsgaard.

Desuden undersøger jeg også hvordan de danske *urban*-navnes italesættelser af relationen mellem indvandrerpolitik og pop har haft paralleller i Norge og især Sverige. Jeg kommer frem til, at de danske navne sandsynligvis mest succesfuldt har formået at tale magten imod, og at deres fremkomst har medvirket til at ændre opfattelsen hos den brede befolkning af nydanskere som en umådelig heterogen befolkningsgruppe, hvis bud på det at være dansk har været en konstruktiv udvidelse af danskhedsbegrebet i en global tidsalder, hvor det nationale aspekt konstant bliver forhandlet i forhold til et globalt aspekt.